

UZASADNIENIE

Wieloletni Program „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 jest programem finansowego wspierania jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiatu oraz samorządu województwa) w zakresie tworzenia i prowadzenia Dziennych Domów „Senior-WIGOR” oraz Klubów „Senior-WIGOR”. Priorytetem będą gminy o niskich dochodach na jednego mieszkańca i wysokim odsetku osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców gminy, w których nie ma w tym zakresie żadnej infrastruktury pomocy społecznej, w szczególności gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Zapowiedź działań na rzecz tworzenia powyższych placówek została przedstawiona w trakcie wygłaszanego w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej Expose Pani Ewy Kopacz - Prezesa Rady Ministrów. W takich placówkach seniorzy powinni znaleźć opiekę i wsparcie, ofertę ciekawego spędzenia czasu wolnego i poczucie bezpieczeństwa, a także podstawową rehabilitację ruchową.

Jak wiadomo, w Polsce od kilkunastu lat obserwowany jest proces zmiany struktury demograficznej, którego cechą jest rosnący udział osób starszych w populacji ogółem. Jednocześnie, należy podkreślić, iż na skutek poprawiających się warunków życia, wydłuża się średnia długość życia Polaków. Od 2000 roku przeciętne dalsze trwanie życia w odniesieniu do mężczyzn oraz kobiet wzrosło o 3 lata. Wydłużająca się przeciętna długość życia sprawia, że w perspektywie najbliższych dwudziestu kilku lat nastąpi gwałtowny proces starzenia się ludności.

Istotną konsekwencją demograficznego starzenia się społeczeństwa jest także coraz częstsze samotne zamieszkiwanie osób starszych.

Jednocześnie, jak wynika z danych statystycznych GUS, średni udział ludności w wieku powyżej 65. roku życia w Polsce w ogólnej liczbie ludności wynosi ok. 15%, przy czym w grupie kobiet jest wyższy i wynosi aż 18%. Najwyższy udział kobiet po 65. roku życia w ogólnej liczbie ludności województwa dotyczy województwa łódzkiego - 20% oraz województw lubelskiego i świętokrzyskiego - po 19%.

Z danych MPiPS wynika, że gminne ośrodki wsparcia funkcjonują w 582 gminach, tj. w 23% gmin w Polsce, przy czym 72% ośrodków działa w gminach miejskich, 20% w gminach miejsko-wiejskich i tylko 8% w gminach wiejskich. Wykluczając ośrodki adresowane do osób

z zaburzeniami psychicznymi, domy dla matek z małoletnimi dziećmi, ośrodki dla osób bezdomnych oraz jadłodajnie, pozostaje 236 gmin (tj. 9% wszystkich gmin), w których funkcjonują ośrodki wsparcia.

Wobec powyższego stanu rzeczy istotne jest, aby Rząd podjął działania, które skierowane są bezpośrednio do seniorów, mające na celu wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań ustawowych.

Program „Senior-WIGOR” przewiduje możliwość tworzenia przez jednostki samorządu terytorialnego dwóch form placówek, Dziennego Domu „Senior-WIGOR” lub Klubu „Senior-WIGOR”, różniących się nieco zakresem usług. Wyboru formy placówki dokonuje jednostka samorządu terytorialnego w zależności od zdiagnozowanego zakresu potrzeb środowiska seniorów, co powinno być też uwzględnione w strategii rozwiązywania problemów społecznych, o której mowa w art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Priorytetowe będą gminy wiejskie lub miejsko-wiejskie, w których brak jest infrastruktury pomocy społecznej, wyłączając ośrodki pomocy społecznej. Tworzenie placówek polegać będzie na adaptacji lub remoncie już istniejących obiektów albo ich części i realizacji usług w zakresie dostosowanym do potrzeb seniorów. Dotacja na utworzenie placówki może wynosić do 80% kosztu realizacji zadania, jednak nie więcej niż 100 tys. zł.

Dotacja na utworzenie placówek nie obejmuje kosztów wyposażenia oraz środków na prowadzenie działalności bieżącej.

Jednorazowo rocznie kwota dotacji kosztów wyposażenia ogółem dla Dziennych Domów „Senior-WIGOR” nie może przekroczyć 50 tys. zł, a w przypadku Klubów „Senior-WIGOR” - 25 tys. zł.

Dotacja na działalność bieżącą placówek uruchomionych w ramach Programu wynosić będzie do 1/3 faktycznego kosztu utrzymania na jednego uczestnika miesięcznie, jednak nie więcej niż 200 zł w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” oraz nie więcej niż 150 zł w Klubie „Senior-WIGOR”.

Działalność bieżąca placówek finansowana będzie z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego, odpłatności osób starszych.

Informacje nt. potencjalnych beneficjentów Programu zawarto w Tabeli 1. oraz szacunkowych wydatków na opiekę nad seniorami w Polsce w Tabeli 2.

Tabela 1. Potencjalni beneficjenci wieloletniego programu „Senior –WIGOR” na lata 2015 -2020 w tys.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
60-69	3 734,4	3 921,0	4 011,1	4 071,3	4 099,1	4 102,1	4 069,9	4 000,8	3 917,0	3 824,4	3 721,7
70-79	2 373,8	2 346,4	2 418,0	2 526,6	2 663,4	2 810,7	2 975,1	3 165,7	3 371,8	3 576,8	3 774,1
80+	1 521,8	1 560,0	1 596,3	1 625,5	1 648,9	1 668,6	1 684,4	1 689,4	1 681,2	1 676,3	1 677,0
osoby 60+ ogółem	7 629,9	7 827,5	8 025,4	8 223,4	8 411,4	8 581,4	8 729,4	8 855,9	8 9670,0	9 077,5	9 172,8

b)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby 60+ wymagające opieki instytucjonalnej	409,1	416,7	427,2	438,3	449,4	460,0	470,3	479,8	488,2	496,7	505,3

c)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby 60+ nie wymagające opieki instytucjonalnej	7 220,8	7 410,9	7 598,1	7 785,2	7 962,0	8 121,4	8 259,1	8 376,0	8 481,7	8 580,8	8 667,5
Wariant 1 - 100% osób korzystających z Klubów "Senior-WIGOR"	7 220,8	7 410,9	7 598,1	7 785,2	7 962,0	8 121,4	8 259,1	8 376,0	8 481,7	8 580,8	8 667,5
Wariant 2 - 50% osób korzystających z Klubów "Senior-WIGOR"	3 610,4	3 705,4	3 799,1	3 892,6	3 981,0	4 060,7	4 129,5	4 188,0	4 240,9	4 290,4	4 333,8
Wariant 3 - 25% osób korzystających z Klubów "Senior-WIGOR"	1 805,2	1 852,7	1 899,5	1 946,3	1 990,5	2 030,4	2 064,8	2 094,0	2 120,4	2 145,2	2 166,9

Tabela 2. Przewidywane roczne koszty opieki nad osobami starszymi* w ramach Programu „Senior-WIGOR” w mln zł

Prognozowane roczne wydatki	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dzienny Dom "Senior-WIGOR"	981,8	1000,00	1 025,4	1 051,9	1 078,5	1 104,1	1 128,9
Klub "Senior-WIGOR" W1	12 997,5	13 339,6	13 676,7	14 013,3	14 331,6	14 618,4	14 866,3
Klub "Senior-WIGOR" W2	6 498,7	6 669,8	6 838,3	7 006,7	7 165,8	7 309,2	7 433,2
Klub "Senior-WIGOR" W3	3 249,4	3 334,9	3 419,2	3 503,3	3 582,9	3 654,6	3 716,6
W1 Wydatki ogółem	13 979,3	14 339,5	14 702,0	15 065,2	15 410,1	15 722,5	15 995,2
W2 Wydatki ogółem	7 480,6	7 669,7	7 863,7	8 058,5	8 244,3	8 413,3	8 562,0
W3 Wydatki ogółem	4 231,2	4 334,9	4 444,5	4 555,2	4 661,4	4 758,7	4 845,4

źródło: obliczenia własne na podstawie założeń Programu

„Senior-WIGOR”

* Osobą starszą w rozumieniu Programu jest osoba, której wiek wynosi 60 lat i więcej i jest bierna zawodowo. Aktywność ekonomiczną uwzględniono dla osób w wieku 60-69 lat.